

ZDRUŽENJE SLOVENSКИH KATOLIŠKIH SKAVTINJ IN SKAVTOV - ZSKSS
STEG GRAJSKIH ZAMORCEV – ŠKOFJA LOKA 1

SKAVTSKA METODA

kot sredstvo za uresničitev mladostniških iskanj

Korak voditelja v veji popotnikov in popotnic

*Ko brez miru okrog divjam,
prijat'ljji prašajo me: kam? ...
(France Prešeren, Kam?)*

Kandidat: Blaž Karlin – Zagnana banana, Škofja Loka 1
Sopotnica: Anja Arbajter – Sončni polh, Šentjur 1

Godešič, 25. februar 2010

UVOD

K skavtom sem prišel pred več kot desetimi leti. In to naravnost v klan. Ker mi takrat ni uspelo ugotoviti, kaj je sploh bistvo in namen popotništva, obljube prijateljev o zabavnem in prijetnem druženju pa se tudi niso uresničile, sem šel. Po enem letu, brez slabe vesti in namenoma en teden pred skavtskimi obljubami. Kasneje sem izvedel, da je imel naš steg v tistem času določene težave in se je to verjetno poznalo tudi v delovanju posameznih voditeljev. Kljub temu mi je ostala izkušnja popotništva znotraj skavtstva kot nečesa nejasnega in neopredeljenega in ko sem poleti 2008 razmišljal o tem, da grem z novim šolskim letom v klan ponovno poskusiti srečo, so bili občutki mešani. Seveda je ob tem potrebno omeniti, da je šlo v drugem primeru za zamenjavo strani: za srečo in dobro počutje popotnikov bi namreč tokrat moral kot pomočnik voditelja poskrbeti (tudi) jaz. Občutek nelagodja se je tako pomešal še s strahom pred odgovornostjo, da ne bi bil sedaj jaz tisti, o katerem bi popotniki čez deset let govorili, da ni vedel, kaj počne ...

Ob prihodu v klan jeseni 2008 sem si zato od klanovodkinje takoj sposodil priročnik Dvigni peruti in navdušen začel brati o veji popotnikov in popotnic. Razočaranje je bilo kar hitro, saj sem ugotovil, da ta zvezek v svojem podajanju vsebine veje ni toliko praktičen, kot je teoretičen. Zato sem se pri nabiranju potrebnih znanj oprl predvsem na izkušnje obeh mojih sovoditeljev, sam pa sem se zaradi nepoznavanja elementov skavtske metode in metodoloških pripomočkov držal bolj v ozadju. Ta položaj mi je omogočil, da sem lahko z varne razdalje opazoval sporazumevanje in sodelovanje v skupini. Sčasoma sem ugotovil, da tudi tako majhna skupina, kot je klan, deluje po določenih zakonitostih in da jih je potrebno zelo dobro poznati, če želiš sploh uresničevati konkreten program klana. Vprašanje avtoritete, pripravljenosti voditelja, zainteresiranosti voditelja, vprašanje deleža iger oz. zabave in resnosti na srečanjih, upoštevanja želja posameznika in podobne dileme so bila prva učna lekcija, ki so mi nudila odgovore celo na nekatere moje popotniške težave izpred desetih let. Z izpolnjevanjem Napotnika, ko se je tudi že zastavilo vprašanje, kdo bo v naslednjem šolskem letu prevzel vodenje klana, je moja pasivna drža postala že bolj aktivna. Kar sem začel kot zabaven poskus preživljanja prostega časa, je postalo odgovorno opravilo, kjer je celo smeh načrtovan. No, skoraj.

Na taborni šoli Metoda PP, ki je potekala poleti 2009, je bilo govora tudi o koraku voditelja in okvirno idejo o temi sem imel že takrat: povezovanje z lokalno skupnostjo, odgovorno državljanstvo, problemi z delom v veji PP ... skratka nekaj, kar bi mi pomagalo mlade popotnike/ce zmotivirati in aktivirati. Ko sem potem bral še članek Za vedno brez perspektiv? o knjigi prof. Mirjane Ule o socialni psihologiji odraščanja, sem spoznal, da bom s klanom naredil samo toliko, kolikor bodo tudi popotniki/ce sami/e pri sebi razčistili/e, kaj jim pomeni skavtstvo in zakaj sploh hodijo na klan. Problem torej, za katerega je bila zame pred mnogimi leti edina rešitev pobeg, in, ki je po vseh teh letih kot bumerang priletel nazaj in me postavil pred dejstvo, da ga v dobro mojih mladih prijateljev končno tudi rešim.

ANALIZA STANJA

(od sredine septembra do sredine oktobra)

Skavtsko leto smo v Banana-kivi klanu začeli sredi septembra 2009. Na uradnem seznamu nas je bilo glede na lanski klan in noviciat 12 popotnikov in popotnic ter 1 voditelj. Na poletnem potovalnem taboru so naredili odhod 3 (2 fanta in 1 punca), ostale so 4 punce. Iz noviciata je uradno prišlo 8 novih članov klana (6 fantov in 2 punce).

V začetku oktobra se nam je pridružila še ena srednješolka, ki doslej s skavti ni imela izkušenj. Dogovorila sva se za poskusno obdobje 3 mesecev, potem pa bi se odločila, če bo hodila na skavte, plačala članarino in začela s pripravami na izpit in obljubo.

Skupno število 13 popotnikov/c (in en voditelj) ni bilo v času prvega meseca srečanj nikoli uresničeno. Številka, ki se je ustalila, je 4-6 popotnikov/c na posamezno srečanje. Od fantov hodi samo še eden, ostalo so punce.

Občutek odgovornosti popotnikov/c, da sporočijo oz. opravičijo odstotnost na srečanjih, je bila skoraj ničelna. Tudi glede povezanosti skupine je bilo treba začeti povsem na novo. Edina izjema sta dve novi popotnici, ki pa se poznata že iz gimnazije.

Ena od starih popotnic in eden izmed novih popotnikov sta prišla samo po enkrat v prvem mesecu. Druga od starejših je bila zaradi izrednega študija in popoldanskih predavanj prisotna le polovično, tj. dvakrat.

Skavtstvo oz. udeležba na klanovih srečanjih, sodelovanje pri stegovih akcijah in širše v skavtskem prostoru v shemi izrabe prostega časa popotnikov/c nima prednostnega mesta. Močno konkurenco skavtom pomenijo predvsem župnijski (in ostali) pevski zbori, glasbena šola, športni treningi (nogomet) in animatorstvo (tudi hkratna udeležba v več animatorskih skupinah, npr. za oratorije, birmance in Stično).

Ker je v našem stegu običajna praksa, da skavti postanejo pomočniki voditelja že kmalu po ali ob odhodu na fakulteto, so vsi popotniki/ce srednješolci. Večina jih obiskuje gimnazije, nekaj tudi poklicne šole. Večina jih hodi na Gimnazijo Škofja Loka, drugi v Kranj ali Ljubljano.

Mlajši popotniki in popotnice hodijo na klanova srečanja predvsem zaradi iskanja prijetne in sproščene družbe. Med starejšimi člani (npr. že tretji, zlasti pa četrti letnik gimnazije) pa je razvidna tudi potreba, da je klan poleg prostora za druženje tudi prostor, ki posamezniku pomaga pri razvijanju in uresničevanju njegove lastne vizije prihodnosti. Popotniki in popotnice ne želijo, da jih skavti časovno preveč obremenjujejo. Med tistimi, ki so k skavtom začeli hoditi šele v srednji šoli, je prisotna tudi želja, da se čim več srečanj odvija na prostem, s čim več skavtske akcije in čim manj teorije. Zavedanje popotnikov in popotnic o načinu dela pri skavtih in ciljih, ki jih skavtstvo zasleduje, je zelo slabo.

NAMEN KORAKA

Preko izvajanja koraka voditelja in tudi še do konca leta želim doseči, da se popotniki in popotnice zavejo, zakaj hodijo na skavte, ter da s pomočjo izvajanja skavtske metode uresničijo svoja mladostniška iskanja in hrepenenja.

CILJI KORAKA

Korak sem izvajal v času od konca septembra do sredine februarja. Obdobje je rahlo razpotegnjeno, ker so bili vmes tudi dnevi in tedni, ko koraka ni bilo mogoče izvajati (npr. jesenske počitnice, božično-novoletni prazniki, odpoved srečanja zaradi neudeležbe ali bolezni) ali pa je bilo rezultate koraka težko preverjati (zabavno srečanje, izlet, ipd.).

Cilji koraka pa so sledeči:

1. da na skupnem načrtovanju v klanu izvedem anketo o željah in potrebah popotnikov/c;
2. da se v klanu dogovorimo in sprejmemo pravila o delovanju skupine: zlasti glede reda srečanj in opravičevanja izostankov;
3. da popotnikom/cam teoretično in praktično skozi več srečanj smiselno predstavim vse tri stebre veje popotnikov in popotnic (pot, skupnost, služenje);
4. da popotnikom/cam predstavim vzgojni namen 2008-2011 in da ga v času do novega leta na stegovi ravni tudi konkretiziramo;
5. da v času izvajanja koraka izven rednih srečanj izvedemo neformalno srečanje za povezovanje skupine;
6. da se vsaj polovica popotnikov/c odloči za osebno spremljanje; in
7. da bo udeležba na srečanjih vsaj 50-odstotna.

NAČRTOVANJE KORAKA

Ideja, kaj bi rad počel za korak voditelja, mi je bila približno jasna že od poletja 2009. Ker sem vedel, da zaradi odhoda starih in prihoda večjega števila novih jeseni začnemo s skoraj novim klanom, se tudi nisem slepil, da bi lahko moj namen in cilje koraka dosegel znotraj obdobja treh mesecev. Zato sem za jesenski načrtovalni skvo vikend pripravil okvirni načrt za kar celo leto, pri čemer sem računal, da bom v prvi polovici leta opravil predvsem zahtevnejši del koraka, večji del rezultatov pa se bo videl v drugi polovici leta.

Po prvem mesecu klana (od sredine septembra do sredine oktobra) je bila tudi že bolj znana sama dinamika skupine. Tako sem lahko potem naknadno prvotni načrt dopolnil s podrobnostmi za posamezna srečanja, zlasti glede na želje popotnikov/c in moje programske cilje.

Za spremljevalko sem si izbral Anjo Arbajter iz stega Šentjur 1. Nekateri so mi svetovali, naj si izberem koga iz domačega stega, vendar me ta ideja ni prepričala. Morda je res lažje komunicirati z osebo, ki jo poznaš že dlje časa, vendar me zamisel, da znotraj enega stega obnavljaš in nadgrajuješ izkušnje (in napake) preteklih let, ni preveč navdušila. Zato sem bil vesel, da je Anja privolila v sodelovanje, zlasti ker ni le bivša klanovodkinja, ampak tudi članica državnega vodstva veje popotnikov in popotnic, zaradi česar pozna probleme, ki se pojavljajo še v drugih klanih. Pogovarjala sva se osebno, nekajkrat sva se tudi slišala po telefonu. Ker so mi bili konceptualni problemi veje bolj ali manj znani – zato sem si tudi izbral takšno temo koraka – sem Anjo nadlegoval predvsem s konkretnimi vprašanji in željami, da bi mi z bližnjicami pomagala do hitrih rešitev. Slednjih se je dobro branila in mi običajno dala

posamične napotke, preko katerih sem potem sam nekako prispel do rešitev, za kar sem ji iskreno hvaležen.

PROGRAM IZVAJANJA KORAKA

16. september 2009

- Ker je bilo to prvo srečanje, smo ga izvedli kot neformalnega. Mišljeno je bilo, da bo po vsebini športno-družaben dogodek, vendar nam je dež preprečil odbojko in ostale igre na prostem ter peko hrenovk ob reki.
- Od 12 popotnikov/c je prišlo le 5 punc, pokazal se je problem opravičevanja izostankov. Tudi to, da je npr. kdo rekel, da pride, pa ga potem ni bilo.
- **Med igrami in drugim smo imeli tudi možgansko nevihto o predlogih aktivnosti v tem letu. Nato sem jim dal še pripravljen anketni vprašalnik, na katerem so bile še druge ideje za program našega klana.** Razdeljen je bil na 3 dele (pot, skupnost, služenje), popotnice pa so se za posamezne predloge opredelile glede na pomembnost od 1 do 10. Iz obeh seznamov je bilo razvidno, da prevladujejo želje po druženju in aktivnostih na prostem, obenem pa je bila nakazana možnost, da bi obravnavali tudi bolj poglobljene teme, vendar ne na duhamoren ali preveč teoretičen način.
- Ko smo imeli na koncu refleksijo, so se mi zdeli zelo zanimivi komentarji, da so bile punce vesele, da smo kljub nevihti pol ure po dežju pešačili do kraja srečanja. To me je spodbudilo, da smo tudi v prihodnje imeli čim več srečanj ali vsaj del njih na prostem, ne glede na vreme.
- Uporabljeni elementi skavtske metode: obljuba in zakoni, delo v majhnih skupinah, učenje z delom, samovzgoja, simbolna govorica, dejavnosti na prostem.

20. september 2009

- **Prehodi:** PP del sem namenil igram in sprejemu v klan.
- Pri igrah sem pazil, da so bile čim bolj praktične (priprava ognja, kuhanje čaja iz nabranih kopriv in mete) in tekmovalne (med starimi in novimi popotniki), ker sem imel od lani izkušnjo, da so volčičje in izvidniške igre za popotnike skoraj po pravilu preveč otročje.
- Udeležba ponovno 5 od 12: popotniki/ce ne hodijo radi na prireditve, kjer so prisotni tudi njihovi bratje, sestre ali starši.
- Uporabljeni elementi skavtske metode: obljuba in zakoni, delo v majhnih skupinah, učenje z delom, samovzgoja, simbolna govorica, dejaven odnos med mladimi in odraslimi, dejavnosti na prostem, služenje v družbi.

24. september 2009

- Glavna tema srečanja je bilo **programsko in terminsko načrtovanje novega skavtskega leta**. Bili smo na dvorišču Loškega gradu in po uvodnih igrah smo v pogovoru trčili ob nekaj glavnih problemov klana: pomanjkanje časa, nepoznavanje rdeče niti veje PP, drugi občolski interesi, neudeležba na srečanjih, ipd.
- Najprej smo se zmenili glede srečanj: moj pogoj je bil, da so srečanja redna, tedenska, popoldne ob dnevni uri in da pride do odpadanj le ob izrednih priložnostih. Lani smo imeli namreč srečanja ob petkih zvečer, pa se je to izkazalo za malo katastrofo: ker se skavtski in drugi vikend dogodki praviloma začnejo že ob petkih, so srečanja velikokrat odpadla; popotniki/ce so bili utrujeni ali se jim je mudilo kam naprej; zelo slaba udeležba. Posledica tega je bil klan, ki je bil notranje slabo povezan, najbolj pa je trpela izvedba programa. Prav tako sem zagovarjal stališče, da je skavtstvo sproščena, ampak resna mladinska dejavnost, kot vsi drugi občolski krožki in športni treningi. Popotniki in popotnice so se strinjali. Za srečanja smo glede na njihove šolske urnike in druge dejavnosti uskladili termin četrtek ob 17h. Žal to ni vseh zadovoljilo, vendar se je sčasoma pokazalo, da zainteresirani za skavte vedno najdejo čas.

- Domenili smo se tudi glede opravičevanj izostankov od srečanj, vendar je večini to vse tja do novega leta delalo velike probleme. Ukinili pa smo lansko navado, da za vsako tedensko srečanje dobijo sms. Letošnje leto sta dan in ura srečanj znana vnaprej, obveščeni pa so le o izrednih spremembah.
- Sledilo je dogovarjanje o datumih posebnih dogodkov (Prekaljeni mački – stegov ŽvN, jesenovanje, miklavževanje, datumi akcije LMB, zabavna srečanja, zimovanje, izdelava butare, pomladovanje, vikend stega, klanov potep, kresovanje, ...): v naslednjih mesecih se je takšna vnaprejšnja določitev datumov izkazala za zelo učinkovito, saj je bila zaradi njihove predvidljivosti udeležba popotnikov/c na dosedanjih dogodkih večja kot npr. lani.
- Namen tega srečanja je bil predvsem v tem, da dobijo popotniki najprej občutek, da ima klan določeno strukturo in da posamezna srečanja niso vsakokratna improvizacija, potem pa skozi konkretne skupne sklepe tudi seznam nekaterih pravil obnašanja in delovanja, ki naj klanu omogočijo čim bolj nemoten potek uresničevanja programa.
- Uporabljeni elementi skavtske metode: obljuba in zakoni, samovzgoja, simbolna govorica, dejavnosti na prostem.

1. oktober 2009

- Popotnikom/cam sem želel predstaviti **pomen poti**, obenem pa skozi pogovor nakazati tudi druga dva gradnika veje PP: skupnost in služenje. Zato smo se najprej z avtom, potem pa 45 minut peš v eno smer odpravili na hrib Sv. Lovrenca. Že med samo potjo smo se pogovarjali o njenem praktičnem pomenu pri gradnji posameznikove osebnosti in skupnosti kot take, na samem cilju pa smo zaključili z razlago skupnosti in služenja.
- Predstavljen jim je bil tudi vzgojni namen ZSKSS za obdobje 2008-2011. V okviru SOČNAR-ja smo se za prvi del (čut do sočloveka) odločili, da napravimo nekaj za steg. Do naslednjic naj bi pripravili ideje.
- Uporabljeni elementi skavtske metode: obljuba in zakoni, delo v majhnih skupinah, samovzgoja, simbolna govorica, dejavnosti na prostem, služenje v družbi.

8. oktober 2009

- Šli smo na ogled prostorov nove skavtske hiše, ki je bila (in je še) v fazi obnavljanja. Ko smo potem v bližini ob kitari pekli kostanj, smo se imeli **pogovor o služenju**. Pokazal se je problem, da so mladi danes aktivni na toliko različnih koncih, da jim močno primanjkuje časa. Ta problem se je potrdil že pri določanju termina srečanj. Glede služenja smo se dogovorili, da mlajši člani klana poiščejo obliko služenja znotraj tistih aktivnosti, kjer že sodelujejo (pevski zbor, animatorji), da pa o pogostosti in trajanju služenja vsaj enkrat na mesec spregovorimo na srečanjih; starejši (2 punči) pa gresta na služenje v VV oz. IV. Praktičen primer služenja smo kasneje izvedli z deljenjem letakov v bližnjem naselju, s katerim smo pozdravili svoje nove sosede in se vnaprej opravičili zaradi morebitnega povečanega hrupa in prometa pri izvajanju gradbenih del na skavtski hiši.
- Vzgojni namen smo se odločili konkretizirati s tem, da do novega leta za stegov PP+ pripravimo srečanje z mladimi skavtskimi zakoni.
- Uporabljeni elementi skavtske metode: obljuba in zakoni, delo v majhnih skupinah, učenje z delom, samovzgoja, simbolna govorica, dejavnosti na prostem, služenje v družbi.

15. oktober 2009

- **Družabno srečanje** pri eni izmed popotnic. Imeli smo tudi predavanje njenega starega očeta o gorskem vodništvu, opremljenosti in nevarnostih v gorah.
- Na srečanje je prvič prišla tudi še ena punca, ki je teden dni prej izrazila veliko željo po skavtskih dogodovčinah, še ena popotnica in jaz pa sva jo takrat bolj za šalo kot zares povabila v naš klan. Po uradni evidenci nas bi moralo biti tako 13, vendar je vse bolj kazalo, da nas bo 8. Udeležba na posamezno srečanje se je ustalila pri 5, plus/minus 1, od fantov hodi le eden.
- Uporabljeni elementi skavtske metode: obljuba in zakoni, simbolna govorica, dejaven odnos med mladimi in odraslimi.

27. in 30. oktober 2009: zaradi šolskih jesenskih počitnic rednega srečanja ni bilo, zato smo se odločili, da gremo v **hribe** (Blegoš) in na **gledališko predstavo** (Jamski človek). Uporabljeni elementi skavtske metode: samovzgoja, simbolna govorica, dejavnosti na prostem.

5. november 2009

- Brali smo svetopisemsko priliko o **talentih**, se o njej pogovorili, nato pa svoj pogum preizkusili z **izzivi** na terenu: popotniki/ce so morali oditi v mesto in opraviti svoj izziv. Na koncu smo se pogovorili o njihovih izkušnjah in spoznanjih, premagovanju strahu in pripravljenosti za napraviti nekaj novega. Morali so npr. preteči določeno razdaljo, zmoliti za določen namen, prijatelju napisati in poslati kartico, neznanču podariti darilce, sestaviti pesem, preveriti odpiralni čas lekarne, podariti objem, se v cvetličarni pozanimati o gojenju kakšne rože, ipd.
- Obnovili smo besedilo vzgojnega namena in sestavili program za srečanje s skavtskimi mladimi zakonci.
- Uporabljeni elementi skavtske metode: obljuba in zakoni, delo v majhnih skupinah, samovzgoja, simbolna govorica, dejavnosti na prostem, služenje v družbi.

19. november 2009

- Izvedli smo **srečanje s skavtskimi mladimi zakonci** z naslovom Prijateljstvo in ljubezen med mladimi. Odzvali so se štirje skavtski zakonski pari, ki so se poročili v zadnjih 2 letih in mami ene skavtinje, ki se poklicno ukvarja s svetovanjem zakonskim parom. Vseh skupaj nas je bilo 24, pogovor so vodili pp-jevci sami. Oni so tudi pripravili pogostitev. Namen srečanja je bil predvsem v podelitvi izkušenj in pričevanju, vprašanja pa so bila razdeljena v dva sklopa: prijateljstva kot mesto odnosov – ter – ko samo zaljubljenost ni več zadosti in odnos zahteva več. Od klana so se srečanja udeležile le popotnice, ki so bile nad pogovorom navdušene, zlasti, ker do sedaj o tako občutljivih in zasebnih temah niso bile navajene govoriti. Srečanje je trajalo 2 uri, mnogo je ostalo še neizrečenega, dogodka pa so se razveselili tudi mladi zakonci in ostali iz stega. Nekaj jih je prišlo iz noviciata, ostali so bili voditelji.
- Uporabljeni elementi skavtske metode: obljuba in zakoni, delo v majhnih skupinah, učenje z delom, samovzgoja, simbolna govorica, dejaven odnos med mladimi in odraslimi, dejavnosti na prostem, služenje v družbi.

4. december 2009: skavtsko **miklavževanje** kot priložnost za druženje znotraj klana in stega; prišle so 4 popotnice. Uporabljeni elementi skavtske metode: delo v majhnih skupinah, simbolna govorica, dejaven odnos med mladimi in odraslimi, dejavnosti na prostem.

10. december 2009

- Srečanje, ki je bilo polom in dobra izkušnja hkrati: popotniki/ce so na začetku leta v anketi izrazili/e željo, da bi kakšno srečanje namenili tudi naravi, njenemu spoznavanju in učenju o njej. Zato sem jim pripravil **ogled filma Zemlja**. Ker gre za odlične posnetke planeta Zemlja iz zraka, sem mislil, da jih bo film, ki je v osnovi dokumentaren, navdušil. Izkazalo pa se je, da jih dolgočasi, čeprav se je meni osebno zdel zelo zanimiv. Tudi tematika onesnaževanja ozračja, ki jo je film občasno omenjal, jih ni zanimala. Ker nisem hotel, da bi bilo srečanje popolnoma neuspešno, smo film zamenjali z igro Activity. To jih je mnogo bolj zabavalo, sam pa sem se iz tega srečanja naučil, da imajo danes mladi vrh glave teoretiziranje o naravi in problemih tega sveta, da pa bi z veseljem odšli v gozd ali na travnike in spoznavali drevesa in travniške rastline. Skratka, zame zelo poučno!
- Pogovorili smo se še o odpadnem jesenovanju: kako je bil datum zaradi šolskih testov izbran nesrečno in bili hkrati trdno odločeni, da ne bomo pustili, da bi nam zimovanje podobno šlo po zlu.
- Uporabljeni elementi skavtske metode: obljuba in zakoni, samovzgoja, simbolna govorica.

Teden pred Božičem: sodelovanje pri sprejemu LMB v župniji ter rznosu plamena po ustanovah in ostarelim. Zaradi te tradicionalne akcije srečanja ni bilo, so pa popotnice sodelovale pri LMB. Uporabljeni elementi skavtske metode: obljuba in zakoni, delo v majhnih skupinah, učenje z delom,

samovzgoja, simbolna govorica, dejaven odnos med mladimi in odraslimi, dejavnosti na prostem, služenje v družbi.

Sredi decembra so se tudi pobirale članarine za tekoče leto. Potrdile so se moje domneve: število popotnikov/c je s 13 zdrsnilo na 8, pri čemer sem ostal zadovoljen – tisti, ki so plačali članarino, so redno hodili na srečanja ali pa so za izostanek imeli opravičene razloge, tistih 5, ki so se odločili, da s skavti prenehajo, pa letos sploh še nisem videl na klanu. Z eno punco (stara popotnica) sem se večkrat srečal osebno, vendar mi je postalo jasno, da ji je prioriteta postalo služenje denarja v lokalu (pomagal ni niti pogovor s starši), 4 fantje (lanski noviciatariji) pa so mi večkrat obljubili, da pridejo na srečanje, pa jih potem ni bilo nikoli.

14. januar 2010

- Tema srečanja je bilo **osebno napredovanje**, s poudarkom na osebnem spremljanju. Popotnikom/cam je bil predstavljen način in potek spremljanja, povedal sem jim svojo osebno izkušnjo z njim, nato pa so bili povabljeni, da tudi sami razmislijo, če bi se zanj odločili. Dal sem jim seznam skavtskih voditeljev, ki so bili pripravljene prevzeti vlogo spremljevalca. Bili sta tudi dve prošnji, da bi jih spremljal jaz, vendar sem se opravičil in jim razložil, da sem zadevo predstavil skvo-ju in da se je na prošnjo za sodelovanje odzvalo dovolj voditeljev, pa tudi zaradi uspešnosti spremljanje je tako boljše. Poleg tega kot voditelj klana sam redno opravljam spremljanje članov klana, vendar ne tako poglobljeno, kot bi se to izvajalo v okvirih osebnega spremljanja.
- Uporabljeni elementi skavtske metode: obljuba in zakoni, samovzgoja, simbolna govorica.

22. januar 2010

- Za klan sem pripravil **vajo hoje po azimutu**: gibali smo se po mestu, popotniki/ce pa so se učili uporabljati kompas in biti pozorni na natančnost. Ker smo v slabih dveh urah prepešačili kar nekaj razdalje, je bil vmesni čas namenjen tudi pogovoru in igram.
- 4 popotnice od skupno 8 članov klana se je odločilo za osebno spremljanje: izbrale so si svoje spremljevalce, jaz pa sem jim dal kontakte in nalogo, da z njimi navežejo stike.
- Uporabljeni elementi skavtske metode: obljuba in zakoni, delo v majhnih skupinah, učenje z delom, samovzgoja, simbolna govorica, dejaven odnos med mladimi in odraslimi, dejavnosti na prostem.

28. januar 2010

- Srečanje pri eni izmed popotnic doma: **priprava na zimovanje**. Sestavljal sem okvirni program, ki so ga nato popotniki/ce dopolnili/e. Posamezne teme so se razdelile, prav tako priprava potrebnega za bivanje (hrana, oprema). Pazil sem, da se ohrani ustrezno razmerje med položajem v klanu in zadolžitvami, tako da popotniki ne bi imeli občutka, da se nanje prelaga odgovornost in delo, ki je sicer voditeljevo. Gledal sem tudi na to, da ima program zimovanja določeno rdečo nit (listina klana in orientacija), tako da se ohrani smisel za celoto in ni bojazni, da bi program razpadel na med seboj nepovezane dele.
- Čeprav je bilo srečanje zaradi dogovarjanja dokaj zahtevno, smo ga z igranjem na kitaro in prepevanjem popestrili in napravili prav prijetnega.
- Uporabljeni elementi skavtske metode: obljuba in zakoni, delo v majhnih skupinah, učenje z delom, samovzgoja, simbolna govorica.

4. februar 2010

- Ker je večina popotnikov/c v 3. ali 4. letniku srednje šole in so čez dobra dve tedna odšli na fakultete na informativne dneve, smo to srečanje namenili **odgovornemu odločanju**. Temo smo izvedli preko igre vlog in kasnejšemu pogovoru o sprejemanju odločitev v posameznih življenjskih situacijah. Debata je razkrila nekatere karakterne slabosti popotnikov/c, pa tudi značilnost podrejanja mišljenju večine. Po drugi strani se je pokazalo, da imajo glede nekaterih stvari (cigarete, alkohol) načelno zelo jasna stališča, ki pa jih v praksi potem zavržejo. Zanimivo pa se mi

je zdelo, da ohranjajo ločnico med dobrim in slabim, da se je zavedajo, čeprav jih družba včasih pregovori, da jo prekoračijo.

- Uporabljeni elementi skavtske metode: obljuba in zakoni, delo v majhnih skupinah, samovzgoja, simbolna govorica.

5. do 7. februar 2010: zimovanje

- Izpostavil bi npr. petkovo vožnjo z avtomobilom od Škofje Loke do Šentjurja: sprva sem se bal, da bo vožnja onemogočila skupinsko dinamiko, vendar sem potem med punce (udeležba: 4 punce) razdelil naloge za zabavanje, kar se je izkazalo za odlično, ker je vsaka izmed njih povzela tisti način zabave, ki je njej osebno najbližji (petje, pripovedovanje šal, ipd.).
- Ali večerno hojo od Šentjurja na Rifnik: čeprav smo bili z avtom in bi se lahko do cilja kar pripeljali, sem se odločil za pešačenje. Hoja je bila ponovno zelo dobro sredstvo za ustvarjanje skupnosti.
- Ali petkov večerni program: dve popotnici sta zelo dobro pripravili in izvedli temo, skozi smeh (umivanje nog) pa smo se na kratko ustavili tudi ob bolj resni temi služenja.
- Praznik Prešernovega dneva je bil odlična ambientacija za naslednji dan (stari Slovani, orientacija, zabavno-kulturni večer), sicer pa je zimovanje minilo v znamenju resnične graditve skupnosti, sprejemu novinke v klan in pisanju listine klana. Osebno se mi je še najbolj pomembno zdela prva stvar – skupnost – ker imamo kot klan tako redko priložnost, da jo resnično zaživimo. K temu je močno pripomogla prijaznost domačih, čudovita okolica in pomoč domačega klana pri pripravi fotoorientacije.
- Uporabljeni elementi skavtske metode: obljuba in zakoni, delo v majhnih skupinah, učenje z delom, samovzgoja, simbolna govorica, dejaven odnos med mladimi in odraslimi, dejavnosti na prostem, služenje v družbi.

11. februar 2010

- Srečanje smo namenili **refleksiji zimovanja** in **spoznavanju strukture ZSKSS**. Najprej sem mislil, da bo slednje precej duhomorna tema, vendar se je potem izkazalo, da znajo biti natiskani portreti posameznih nosilcev funkcij v organizaciji tudi zelo zanimiv material.
- Tokrat se je pokazalo, da imajo popotniki/ce zelo malo ali pa nič vedenja o ZSKSS. Upam, da so si od tega srečanja tudi kaj zapomnili, predvsem pa, da bodo več konkretnih izkušenj pridobili z udeležbo na kakšnem izobraževanju ali srečanju, npr. regije.
- Dve od štirih punc, ki so se odločile za osebno spremljanje, sta že imeli prvo srečanje in sta bili navdušeni. S srečevanjem bosta nadaljevali. To je tudi opogumilo preostali dve popotnici, ki sta se do takrat s svojima spremljevalcema kar malo bali navezati stike.
- Uporabljeni elementi skavtske metode: obljuba in zakoni, samovzgoja, simbolna govorica.

PREVERBA

Cilji koraka so bili v času izvajanja koraka doseženi. Ne bom rekel, da sem si jih zastavil premalo ambiciozno. Ker je bilo stanje v klanu na poletnem taboru precej negotovo in ker se je z jesenjo napovedoval levji delež bivših noviciatarjev, sem zelo vesel, da smo počutje v klanu umirili do te mere, da popotniki/ce radi hodijo na srečanja in se tudi sami opravičijo, če ne utegnejo priti.

Največji problem je bilo dejstvo neudeležbe na srečanjih. Že vnaprej sem vedel, katere osebe utegnejo biti problematične, vendar sem do decembra moral vseeno pripravljati program, kot da pridejo vsi. To je zame predstavljalo precejšen napor, ker sem moral ob tem v žepu vedno nositi še rezervni scenarij za primer pol manjše udeležbe, ki je bila tudi bolj realna. To skoraj dvojno delo je sicer postajalo vedno manj potrebno, dokončno pa odvečno šele z januarjem in članarinami. Za fante, bivše noviciatarje, sem nekako pričakoval, da bodo nehali, ker približno vem, kako je bilo lani z noviciatom. Precej bolj pa me je presenetila ena popotnica iz lanskega klana, ki letos niti prav poskusila ni. Čeprav vem za nekatere težave, ki jih je imela lani v klanu, mislim da je glavni razlog v

študentskem delu, ki ji je omogočal zaslužek. O količini časa, ki ga je namenila temu, sva se pogovarjala dvakrat, pomagal sem si tudi še z eno drugo popotnico, tj. njeno prijateljico, in njeno mamo, vendar zaman. Nje mi je žal tudi zato, ker je lani že kazalo, da bo šla letos na služenje k volčičem.

Zadovoljen sem, da imamo letos reden in predvidljiv urnik srečanj. Ker so kar 4 popotnice prišle k skavtom neposredno v vejo popotnikov in popotnic, pa se mi zdi pomembno tudi, da preko teorije in prakse o poti, skupnosti in služenju sploh spoznajo skavtstvo v veji PP. Občasne tipične veščine, ki se izvajajo v veji IV, so pri tem samo v pomoč. Poleg spoznavanja vzgojnega namena, za katerega je večina sploh prvič slišala, da obstaja, sem na svoje popotnike/ce ponosen zaradi izvedbe večernega srečanja z mladimi skavtskimi zakonci in zaradi poguma za osebno spremljanje. Prav slednje štejem za največji uspeh tega leta v klanu, ker sem prepričan, da jim bo dalo izkušnjo, ki jo bodo lahko s pridom uporabljali tudi še kasneje. Obenem pa mislim, da takšni projekti močno krepijo občutek pripadnosti klanu in njegovemu programu.

ZAKLJUČEK

Moj prihod v klan pred dobrim letom in pol je bil stvar igre. Želel sem si samo nekaj slavne skavtske akcije, kaj več me pa niti ni zanimalo. Pa mi je že kmalu postalo jasno, da so lahko redna tedenska srečanja tudi čisto dolgočasna zadeva in stvar rutine. Nekako so mi v zavest začeli prihajati občutki izpred tolikih let, ko sem bil tudi sam v klanu in mi ni bilo jasno, kaj sploh počnem tam. To pa ni bilo dobro. Kot popolni zelenec in zgolj pomočnik voditelja na dogajanje nisem imel veliko vpliva. Zlasti, ker sem se šele učil voditeljske veščine. Tako kot so tekla srečanja, tako se je tudi nabiralo moje spoznanje o kompleksnosti veje popotnikov in popotnic. Morda se kdo ne bo strinjal, ampak mislim, da je to najbolj zahtevna veja v strukturi skavtskega gibanja. Zakaj? Volčiči in izvidniki imajo program ne samo teoretično, ampak tudi praktično vnaprej precej raziskan in izdelan. S popotniki pa niti približno ni tako: v Dvigni peruti piše mnogo lepega, ampak malo je konkretno uporabnega. Izvedba je v veliki meri prepuščena domišljiji in iznajdljivosti voditelja. V teh slabih dveh letih aktivnega skavtskega življenja sem nedvoumno spoznal, kako pomembna je v veji vloga klanovodje: imeti mora osnovno teoretično podlago o metodologiji dela v veji, imeti mora čim več praktičnega skavtskega znanja, obvezno mora hoditi na DSV-je in druga neobvezna usposabljanja, zaradi izmenjave izkušenj in iskanja ustreznih rešitev pa je tudi dobro, da pozna čim več ostalih klanovodij. Spoznal sem, da mora biti voditelj klana za vsako srečanje resnično dobro pripravljen in mora biti prvi, ki zelo dobro ve, čemu je klan namenjen in kaj želi doseči. Pri tem si lahko pomaga predvsem s teorijo skavtske metode, domišljijo in izkušnjami. Upoštevanje vsega tega je v mojem primeru dokazalo, da je to pravilna pot za uspešno delovanje klana. Nenezadnje pa mora imeti klanovodja te svoje pubertetnike, popotnike in popotnice, preprosto resnično rad. Sicer si nekako ne predstavljam, kako zdržati pri njihovih vremenskih in značajskih muhah.

V klanu sem kot voditelj spoznal, da so naši mladi v resnici še otroci: na zunaj morda res že na pol odrasli, globoko v srcih pa še vedno otroci. Izjeme so resnično redke, pa še tiste so na drugi strani pristale bolj zaradi življenjske prisile kot zaradi česa drugega. Večina pa še vedno dobesedno potrebuje red, smisel in vizijo. Potrebujejo avtoriteto: ker jih doma skoraj ni, v šoli nimajo časa zanje, drugih pa tako ne zanimajo. Avtoriteto moči zgleda, ne zgolj moči. Potrebujejo občutek varnosti: z domačimi se ne pogovarjajo, vrstniki so neresni ali podobno iščoči, šport jih spreminja v stroje, kje naj se razvijejo celostno? Varnost kot prostor, da si lahko svoj, ne da se ti drugi smeji. Kot prostor, kjer lahko tudi zaupaš. Potrebujejo gotovost: vse se tako hitro spreminja, kaj je sploh stalno, kaj je vredno in smiselno? Gotovost, da veš, da se lahko zaneseš, da klan ni še eno zabijanje časa. Potrebujejo odgovornost: za sebe in za bližnjega. Ne lažna dobrotelost ali tista prijaznost, ko počneš nekaj samo zato, ker se to spodobi. Potrebujejo nekoga, da jim pove, v čem so dobri, kje nazadujejo, kje lahko napredujejo in rastejo. Potrebujejo nekoga, da jih spremlja in opogumlja. Potrebujejo ... in dober klan

jim lahko to tudi ponudi. Kako uspešen je klanovodja pri ustvarjanju takšnih razmer, pa se potem pokaže v tem, da popotniki in popotnice z lastno iniciativo in prevzemanjem odgovornosti tudi sami vrnejo skupnosti tisto, kar so od nje dobili.

Klan mi je v izziv kot nobena druga veja. Ker ne gre več toliko za vprašanje tehnične vzgoje in pridobljene rutinske discipline, ampak za vprašanje miselne in čustvene vzgoje in zavestno izbrane discipline. Pot se mi je čez leto pokazala kot odlično sredstvo za graditev posameznika in skupnosti. Služenje je logično nadaljevanje in presežek prvih dveh stebrov veje. Klan je težaven, ker tedensko ura in pol težko nudi dovolj možnosti za uresničitev poti in skupnosti, kaj šele globljega služenja. Morda tudi zato teorija popotništva pušča odprte roke klanovodjem pri načinu uresničitve klanovih srečanj. Ne vem. Vem pa, da mi na DSV-jih skoraj nihče ni znal pomagati pri vprašanjih, kako reševati zagate z motivacijo ali udeležbo na klanovih srečanjih. Kot tudi vem, da nekateri voditelji, ki so bili prej četovodje delajo ogromno napako, ko kot klanovodje uporabljajo iste vzgojne prijeme nato še v klanu. Veja IV je v skavtstvu močno dominantna. Logično. Vendar trdim, da je veja PP za nadaljnje življenje posameznika veliko bolj odločilna. Skavtstvo je resda igra, vendar se pravila igre z leti in novimi položaji menjajo. Mislim, da se vodstvo Zdrženja tega premalo zaveda ...

Baden Powell je rad citiral zahodnoafriški rek »Počasi, počasi se ujame opico.« Popotniki/ce živijo najlepša leta svojega življenja. To ni zgolj banalna fraza. V letih 16, 17, 18 do 21, 22, 23 so verjetno še zadnjikrat v življenju polni idealizma in čistih hrepenenj. Kasneje postanejo že veliko bolj praktični, gledajo na učinkovitost, službo, stroške ... na resne stvari, ker prej so bili menda še naivni. V klanovskih letih pa so najbolj dovzetni za oblikovanje svojega značaja in pogleda na svet. Zato se mi zdi pomembno, da gredo popotniki/ce skozi celotno klanovsko dobo. Meni se ne zdi dobro, da lahko nekdo že pri 19 ali 20 postane skavtski voditelj. Pa se dogaja, pogosto. Ne zdi pa se mi dobro, ker tak mladostnik še nima scela izoblikovanega pogleda na človeka, kaj šele na vrstnika-popotnika. Zato jih gre potem večina k volčičem ali izvidnikom in mislijo, da je to pravi način tudi za delo v klanu. Pa se motijo. Popotniki/ce niso opice, pogovor pa vseeno drži: počasi, z vztrajnostjo in postopoma lahko iz zelenih 16-letnikov zrastejo zreli 21-letniki, če se jim najprej da sploh možnost. Kar je dobro za posameznika, je dobro tudi za skupino in obratno. V našem klanu hodijo skavti po mojem osebnem mnenju prekmalu med voditelje, zato se tudi klan ne more pravilno razviti. Spremembe so prepogoste. Ne vem, kako je to drugod, vendar sem mnenja, da tak klan ves čas ostaja na ravni 18-letnika, ki ne zmore odrasti do konca, kar se pozneje pozna tudi na odnosu voditeljev do klana.

Klan je predvsem prostor, kjer mladostniki iščejo odgovore na svoja vprašanja. Vloga klanovodje pri tem je zelo pomembna: ne toliko, da jim nudi odgovore, kot da jih usmerja, da jih poiščejo sami. Po možnosti pri njih samih. Ravno zato je klan prostor čudovitih spoznanj in odkritij. Skavtstvo uči preprost način življenja, ker so tudi odgovori na najbolj zahtevna človekova iskanja praviloma zelo preprosti. Prepričan sem, da je vloga klanovodje predvsem v tem, da svoje popotnike/ce izziva. Da se soočijo s samim seboj in ne iščejo bližnjic do ciljev. Da jih izziva in jim hkrati zagotavlja varen prostor, kjer se lahko odpočijejo, predno gredo naprej v novo bitko, ki ji rečemo odraščanje in ki je polna padcev, porazov, malih prask in končno, upamo, da tudi zmage. Klan in popotništvo sta za popotnike verjetno najboljša tovariša, kar si jih lahko želi in jih bo kdaj imel. Naloga nas klanovodij pa je, da to tako tudi ostane.